

ZDRAVSTVENI OBZORNIK

STROKOVNO GLASILO ZVEZE DRUŠTEV MEDICINSKIH
SESTER SLOVENIJE

JOURNAL OF THE SLOVENIAN NURSES ASSOCIATION

LETNIK XXIV – 1990

PREGLED VSEBINE

Glavna in odgovorna urednica
M. ŠIPEC

Urednica
D. KALČIČ

Tehnična urednica
B. MUDROVČIČ

Uredniški odbor
V. GRBEC, M. GORŠE, D. KALČIČ, B. MUDROVČIČ, M. ŠIPEC in H. ŠKRABAN

Lektor za slovenščino: U. KALČIČ, lektor za angleščino: D. KALČIČ, univerzalna
decimalna klasifikacija: E. KLEMENČIČ

Izdaja Zveza društev medicinskih sester Slovenije, Vidovdanska 9, 61000 Ljubljana

Tisk: ČGP »Delo«, Ljubljana

UVODNIKI

Medicinske sestre za okolje (Mednarodni svet medicinskih sester) . . .	1
Programi krepitve zdravja v naravnih zdraviliščih Slovenije (Anton Franovič)	105
Ženske in aids. Svetovni dan aidsa 1990 (Angèle Petros-Barvazian) .	217

ČLANKI

Bertoncelj Dunja – gl. Vodeb Jasna .	273
Bidovec Matjaž:	
Klinične slike različnih oblik arterijske hipertenzije pri otrocih	163
Bricelj Vlado:	
Metode merjenja arterijskega krvnega tlaka pri otrocih	141
Butara Ana:	
Kontinuirana ambulantna peritonealna dializa	231
Čalič Mirjana:	
Hemodializa	225
Čavič Mojca:	
Osnove antihipertenzivnega zdravljenja otrok	171
Čižman Milan:	
Vročina v otroški dobi in njeno zdravljenje	31
Dolinšek Mojca:	
Predstavitev bolniškega oddelka za bolnike z aidsom	107
Drinovec Jože, Rafael Ponikvar:	
Zgodovina in etika dializnega zdravljenja	219
Grbec Vera:	
Razvojni trendi v zdravstveni negi .	251
Gregorc Sonja:	
Svetovanje prehrane bolniku s kroničnim obolenjem ledvic	243
Gregorič Alojz:	
Esencialna arterijska hipertenzija pri otrocih	157
Hajdinjak Marija:	
Poučevanje zdravstvene vzgoje v srednjem izobraževanju	51
Hribar-Vrhovšek Marjeta:	
Normalni krvni tlak pri otrocih . . .	131
Jakab Zdravka, Katica Majcen:	
Odvzem seča pri doječih in majhnih otrocih	113

Jakša Iztok:	
Prepoznava vzrokov arterijske hipertenzije pri otrocih in mladotnikih	149
Jezeršek Pavle:	
Arterijska hipertenzija v otroški dobi	127
Kancler Kurt, Marjeta Korbar:	
Dojenje	3
Kancler Kurt, Marjeta Korbar:	
Nadomestki materinega mleka . . .	15
Kancler Kurt, Srečko Rutar:	
Otrok z zvišanim krvnim tlakom v pediatrični ambulanti	177
Kavčič-Kumer Ana:	
Pristop k psihoterapiji alkoholizma na Idrijskem	255
Korbar Marjeta – gl. Kancler Kurt . .	3
Kos-Mikuš Anica:	
Uporabnost spoznanj o otrokovem temperamentu pri delu medicinske sestre v otroškem zdravstvu	39
Kranjec Tatjana:	
Nega otrok po operacijah na sečilih	117
Kurillo Jurij – gl. Vodeb Jasna	273
Lednik Katja – gl. Vodeb Jasna	273
Lejko-Zupanc Tatjana:	
Toksokariaza	267
Majcen Katica – gl. Jakab Zdravka . .	113
Mori-Lukančič Majda, Franc Mrevlje:	
Nekateri aspekti znanja bolnikov z insulinsko terapijo	123
Mrevlje Franc – gl. Mori-Lukančič Majda	123
Pokorn Dražigost:	
Nitrozamini v živilih	57
Ponikvar Rafael – gl. Drinovec Jože .	219
Rutar Srečko – gl. Kancler Kurt . . .	177
Schaubach Edita: Prehrana šolskega otroka	27
Toplak-Ostan Majda:	
Zdravstvena dejavnost v centru »Dolfke Boštjančič« v Dragi pri Igu	47
Vodeb Jasna, Jurij Kurillo, Dunja Bertoncelj, Katja Lednik:	
Humanizacija sistematičnega pregleda triletnih otrok	273
Vrhovec Stojana:	
Psihologija dializnih bolnikov . . .	237
Žiberna Danica:	
Dojenje v Mariboru	21

NOVOSTI – IZKUŠNJE – POBUDE**Strokovno izpopolnjevanje**

- Pomen stalnega izobraževanja za prakso (Bojana Filej) 63
- Realni obeti za začetek šolanja čez leto dni? Visokošolski študij zdravstvene nege (Dragica Bošnjak) . . . 187
- Ameriške profesorice za naše sestre (Majda Struc) 189

Organizacija dela

- Vzgojni smotri prehrane šolskega otroka (Mira Popovič) 69
- Kako v svetu rešujejo težave medicinskih sester zaradi dolgotrajnega težkega dela (Majda Šlajmer-Japelj) 192
- Etična in pravna odgovornost medicinske sestre (Verica Turk) 196
- Urološki bolnik in medicinska sestra splošne medicine (Verica Turk) . . 198
- Dializa v Ljubljani (Liljana Gaber) . . 281
- Sodelovanje med dializnimi centri in patronažno službo (Vilko Brus) . . 284
- Predstavitve nefrološke klinike (Polona Plavšak) 286
- Ledvična biopsija (Marta Perigoj) . . 288
- Perkutane ledvične biopsije (Dragica Mlinšek) 290
- Skrb za bolnike z ankilozirajočim spondilitisom v Sloveniji (Anton Franovič) 294
- Nekateri predlogi za zdravstveno-vzgojno delo v vrtcu (Marica Bohinc) 296
- Uporaba hlačnih plenilnic Molnlycke v domu starejših občanov Grosuplje (Marta Gašparovič) 298

Koledar strokovnih srečanj

- Koledar strokovnih srečanj sekcij v letu 1990 94

IZ DRUŠTVENEGA ŽIVLJENJA**Poročila o delu**

- Poročilo o delu Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije za obdobje 1985 do 1989 (Polona Plavšak) 75

- Program dela Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije (Ladi Škerbinek) 76
- Delovni program časopisno založniške dejavnosti za leto 1990 (Marija Šipec) 77
- Poročilo o časopisno založniški dejavnosti v letu 1989 (Dunja Kalčič) . . 77
- Redna volilna skupščina Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije 79
- Informacija o nekaterih delovnih sestankih in aktivnostih Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije 210
- Imenovanje razširjenega strokovnega kolegija za zdravstveno nego pri univerzitetnem zavodu za zdravstveno in socialno varstvo (Ladi Škerbinek) 301
- Poročilo o delu razširjenega strokovnega kolegija za zdravstveno nego v letu 1990 (Ladi Škerbinek) 301
- Program dela razširjenega strokovnega kolegija za zdravstveno nego za leto 1991 (Ladi Škerbinek) 302
- Spomini na šolanje. Vabilo k sodelovanju pri razstavi o zdravstvenem šolstvu 302
- Zbornica zdravstvene nege 304

Strokovna srečanja

- Druga mednarodna konferenca mreže kolaborativnih centrov (Bojana Filej) 81
- Poročilo o učni delavnici na temo »Management na področju zdravstvene nege« v Aarau (Švica), 25. 9. do 6. 10. 1989 (Nastja Cerkenič) 86
- Srečanje upokojenih medicinskih sester (Maruša Šolar) 93
- Poročilo z 2. svetovne konference medicinskih sester v Galvestonu, Teksas (Irma Antončič) 205
- Enodnevni seminar za vodilne delavce v zdravstvu 29. in 30. 6. 1990 v Cankarjevem domu v Ljubljani (Marica Bohinc, Anica Javornik) . 211

Osebnosti

- Svečana podelitev priznanj zlati znak . 83

Nagrade in priznanja dr. Jožeta Potrča	87	Živi monitorji (World Health, januar/februar, 1990)	80
Medicinski sestri Francki Šimonka v spomin (Helena Ravnič)	96	Pogovor z otroki o aidsu (Psychology Today, oktober, 1989)	100
Prešernove nagrade na Višji šoli za zdravstvene delavce v Ljubljani (Mihaela Skoberne)	189	Zaspana družina (Psychology Today, oktober, 1987)	102
Nova predsednica ZDMSS Nana Domanjko (Vera Grbec)	212	Kakovost življenja lahko izmerimo (World Health Forum 1989; 10/3-4: 491-492)	112
Razstava slik višje medicinske sestre Zofije Skorčič (Nana Domanjko)	213	Otroška paraliza: iztrebljenje do leta 2000 (World Health Forum 1989; 10/3-4: 485)	122
V slovo Albini Čuden	309	Kondom, spermicidna sredstva in prenašanje virusa HIV (Svetovna zdravstvena organizacija, Ženeva)	140

Beleške ob knjigah

Slaven Letica: Zdravstvena politika o doba krize. Zagreb: Naprijed, 1989, 326 str. (Janez Kraševac)	305	Prenašanje virusa HIV (Svetovna zdravstvena organizacija, Ženeva)	148
Armstrong D.: An outline of sociology as applied to medicine. Third edition. Wright, London 1989 (Majda Pahor)	306	Prenašanje virusa HIV s spolnimi odnosi (Svetovna zdravstvena organizacija, Ženeva)	148
		Zdravstveni delavec, njegova osebnost in kajenje (Slavko Ziherl)	161

Zanimivosti

Fantje spet uporabljajo kondom (Psychology Today, oktober, 1989)	30	Naš odnos do okolja v teoriji in praksi (Janez Drev)	183
Ranjeni planet (Hiroshi Nakajima, generalni direktor Svetovne zdravstvene organizacije)	45	Klinični center – bolnišnica brez tobačnega dima? (Bojan Fortič)	214
Alkoholne pijače pri ljudeh povzročajo raka (Alcohol drinking. IARC Monographs on the evaluation of carcinogenic risks to humans, vol. 44, 1989)	55	Psihiatrična izobrazba za splošne zdravnike (World Health Forum 1989; 10/3-4: 488)	216
Medicinske sestre in okolje (Abramov V. One man's meat, Another man's becquerrel. World Health, junij 1988)	56	Priporočila vsem za preprečevanje spolnega prenašanja virusa HIV (World Health Organization. Who aids series no. 6 Geneva, 1990)	236
Vsesplošni pesimizem (World Health, januar/februar 1990)	61	Nove naloge za medicinske sestre (World Health Forum 1989; 10/3-4: 482)	265
Preventiva v adolescenci (Rene 1 F. W. Diekstra, Svetovna zdravstvena organizacija, Ženeva)	65	Evropa brez tobačnega dima (World Health Organization Publication)	266
Prispevek medicinskih sester k temu, da bi več mater dojilo (Manja Pašek)	67	Priporočila za okužene z virusom HIV	272
Skupine žalujočih po samomoru (Onja Tekavčič-Grad)	73	AIDS. Priporočila za zdravstvene delavce	280
Jadran je bolan (World Health, januar/februar, 1990)	78	Priporočila za spolne partnerje z virusom HIV okuženih oseb	280

RAZNO

Sporočila: 62, 72, 300, 303

Obvestila: 96, 155, 156, 303

Oglesi: 38, 46, 66, 74, 98, 104, 170, 176, 182, 203, 204, 224, 242, 279

INDEX OF VOL. XXIV (1990)

LEADING ARTICLES

Nurses and environment	1
The programs of health maintenance in natural health resorts in Slovenia (Anton Franovič)	105
Women and AIDS	217

ARTICLES

Bidovec Matjaž: Clinical pictures of different forms of arterial hypertension in children	163
Bricelj Vlado: The methods of measuring arterial blood pressure in children	141
Butara Ana: Continued ambulatory peritoneal dialysis	231
Čalić Mirjana: Hemodialysis	225
Čavić Mojca: The basics of the antihypertension treatment of children	171
Čižman Milan: Childhood fever and its treatment	31
Dolinšek Mojca: The presentation of the unit for aids patients	107
Drinovec Jože, Rafael Ponikvar: The history and ethics of dialysis treatment	219
Grbec Vera: Developmental trends in nursing care	251
Gregorc Sonja: Dietary counseling for patients with chronic renal disease	243
Gregorič Alojz: Essential hypertension in children	157
Hajdinjak Marija: Health education in secondary schooling	51
Hribar-Vrhovšek Marjeta: Normal blood pressure in children	131

Jakab Zdravka, Katica Majcen: The gathering of urine samples in babies and small children	113
Jakša Iztok: The identification of the causes of arterial hypertension in children and adolescents	149
Jezeršek Pavle: Arterial hypertension in childhood	127
Kancler Kurt, Marjeta Korbar: Breast-feeding	3
Kancler Kurt, Marjeta Korbar: Milk formulas	15
Kancler Kurt, Srečko Rutar: The child with hypertension in pe- diatric out patient care	177
Kavčič-Kumer Ana: Psychotherapeutic approach to al- coholism treatment in Idrija	255
Kos-Mikuš Anica: The understanding of child's tem- perament and its applicability in child health care nursing	39
Kranjec Tatjana: Nursing care of children following urinary tract surgery	117
Lejko-Zupanc Tatjana: Toxocariasis	267
Mori-Lukančič Majda, Franc Mrevlje: What do insulin-treated diabetics know about their therapy	123
Pokorn Dražigost: Nitroso compounds in food	57
Schaubach Edita: Nutrition of school-children	27
Toplak-Ostan Majda: Health activities in the centre »Dolfka Boštjančič« at Draga near Ig	47
Vodeb Jasna, Jurij Kurillo, Dunja Bertoncelj, Katja Lednik: Humanization of systematic check- ups of three year olds	273
Vrhovec Stojana: The psychology of dialysis patients	237
Žiberna Danica: Breast-feeding in Maribor	21